

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Prasības iesniegšana Tiesā](#) > [Juridiskā Palīdzība](#) > [England and Wales](#)

Juridiskā palīdzība

Anglija un Velsa

Saturu nodrošina

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Ar kādām izmaksām ir saistīta tiesvedība un kurš tās parasti sedz?

Izmaksas būs atkarīgas no konkrētās lietas būtības. Advokātiem rodas izmaksas par klientu tiešajām pilnvarām; šīs izmaksas var ietvert izmaksas par advokāta pakalpojumiem, kā arī samaksas izmaksas, piemēram, tiesu nodevas un maksa par ekspertu atzinumiem. Labvēlīga nolēmuma gadījumā, klients var atgūt daļu vai visas izmaksas no zaudējušās puses, bet, ja viņi zaudē vai zaudētāja puse nespēj samaksāt, viņi galu galā ir atbildīgi par savu advokātu izdevumiem. Lietas beigās tiesa, ņemot vērā visus lietas apstākļus, lems, kam būtu jāsedz tiesāšanās izdevumi. Lai gan parasti zaudētājam tiek uzlikts pienākums samaksāt uzvarētāja tiesāšanās izdevumus, šim principam ir daudz izņēmumu.

2 Kas ir juridiskā palīdzība?

Dažāda līmeņa palīdzība civillietās ir:

- juridiskā palīdzība, kas attiecas uz sākotnējām konsultācijām un palīdzību jebkuru juridisku jautājumu risināšanā;
- tiesas sniegta palīdzība, kas ietver palīdzību tiesā, ja nav nepieciešama pilnīga pārstāvība;
- mediācija ģimenes lietās, kurā neatkarīgs, profesionāli apmācīts mediators palīdz panākt vienošanos par šādiem jautājumiem:
  - pasākumi attiecībā uz bērniem pēc šķiršanās (dažreiz saukta par aizgādību, dzīvesvietas noteikšanu vai saskarsmi);
  - bērna uzturēšanas pabalsti;
  - finanses (piemēram, ko darīt ar māju, uzkrājumiem, pensiju, parādiem); kā arī
- pārstāvība tiesā vai tribunālā.

Juridiskā pārstāvība attiecas uz tiesas procesā iesaistītās puses vai tādas personas juridisko pārstāvību, kura domā uzsākt tiesvedību. Tas ir līmenis, kādā, visticamāk, tiks izskatītas steidzamas ģimenes lietas un citas lietas, ko var finansēt par valsts līdzekļiem. Tā ir pieejama divos veidos — ka izmeklēšanas palīdzība un pilnīga pārstāvība.

3 Vai man ir tiesības saņemt juridisko palīdzību?

Juridiskās palīdzības aģentūras (LAA) finansējums ir pieejams tikai tām personām, kurām ir juridiska problēma, kas ir juridiskās palīdzības darbības jomā. Nepastāv nedz pilsonības, nedz uzturēšanās pārbaudes.

Pieteikuma iesniedzējiem parasti ir arī:

- jābūt ar zemiem ienākumiem vai jāsaņem noteikti pabalsti, kā arī tiem nedrīkst būt lieli uzkrājumi vai īpašumi ("līdzekļu pārbaude"); un
- jāpierāda, ka lietas apstākļos ir saprātīgi sniegt tiem juridisko palīdzību ("pamatotības" pārbaude).

Līdzekļu pārbaude

Izskatot tiesības saņemt juridisko palīdzību, LAA apsvērs personas finansiālo stāvokli. Attiecībā gan uz juridisko palīdzību, gan juridisko pārstāvību līdzekļu pārbaude ietver to bruto mēneša ienākumu, ikmēneša rīcībā esošo ienākumu un izmantojamā kapitāla novērtējumu

Ja persona saņem noteiktus ar ienākumiem saistītus sociālā nodrošinājuma pabalstus, kas pazīstami kā materiālā labuma atbalsti, tā automātiski ir izturējusi ienākumu pārbaudi, bet vēl tiks novērtēts tās kapitāls.

Materiālā labuma atbalsti ir šādi:

- ienākumu atbalsts (*IS*);
- uz ienākumiem balstīts bezdarbnieka pabalsts (*JSA*);
- universālais kredīts (*UC*);
- pensijas kredīta nodrošinājuma kredīta elements (*GC*)
- ar ienākumiem saistīts nodarbinātības un atbalsta pabalsts (*ESA*)

Ja persona saskaņā ar 1999. gada Imigrācijas un patvēruma likuma 4. vai 95. pantu saņem finansiālu atbalstu no patvēruma meklētāju izmitināšanas centra (*NASS*), tā ir izturējusi gan ienākumu, gan kapitāla pārbaudi attiecībā uz kontrolētas darba imigrācijas un patvēruma jautājumiem, kā arī tikai augstākā tribunāla pārsūdzībām.

Līdzekļu tests neattiecas uz dažiem gadījumiem, tostarp:

- ar garīgo veselību saistīto lietu tribunāla pārsūdzībām;
- ja bērni tiek nodoti aprūpē;
- starptautiskas bērnu nolaupīšanas lietām.

Pamatotības pārbaude

Uz pieteikumiem par juridisko palīdzību attiecas arī pamatotības pārbaude, lai novērtētu, vai, ņemot vērā lietas apstākļus, ir pamatoti piešķirt attiecīgajai personai juridisko palīdzību.

Juridiskās palīdzības lietu direktors (*DLAC*) apsvērs šādas lietas:

- vai iespējamais iznākums ir samērīgs ar lietas ierosināšanas izmaksām;
- vai šī lietai ir plašākas sabiedrības interesēs;
- vai persona ar vidusmēra ienākumiem būtu gatava tērēt savus līdzekļus par šādas lietas izskatīšanu, un
- vai tiktu pārkāptas personas tiesības, ja tai netiktu piešķirta juridiskā palīdzība.

4 Vai juridisko palīdzību piešķir visu veidu tiesvedībā?

Tiesību jomas, kurām ir pieejama juridiskā palīdzība, ir izklāstītas 2012. gada Likuma par juridisko palīdzību, pārkāpēju notiesāšanu un sodīšanu 1. pielikuma 1. daļā.

Kas ietver:

- valsts tiesību aktus ģimenes lietās attiecībā uz bērnu aizsardzību;
- privāttiesības ģimenes lietās, ja ir pierādījumi par vardarbību ģimenē vai vardarbību pret bērniem, bērnu nolaupīšanas gadījumiem, aizsardzību piespiedu laulības gadījumos un gadījumos, ja bērns ir lietas puse;
- parādus, kas apdraud personas mājvietu. Tas attiecas uz mājvietas hipotekāro kredītu, rīkojumu par mājas pārdošanu un piespiedu bankrotu, ja personas īpašumā ir arī tās mājvieta;
- mājoklis, kurā tiek apdraudēta personas mājvieta vai ja persona ir bezpajumtnieks. Tas ietver mājas īpašumtiesības, izlikšanu, remontu neveikšanu īrētā mājvietā, ja tas rada nopietnu apdraudējumu veselībai vai drošībai, palīdzību bezpajumtniekiem un nesociālas uzvedības gadījumus;
- kopienas aprūpi;
- prasības pret publiskajām iestādēm;
- garīgo veselību un garīgās spējas;
- pārskatīšanu tiesā;
- īpašas izglītības vajadzības;
- patvēruma prasības un pārsūdzības;
- imigrantu aizturēšanu;
- diskrimināciju;

- klīnisku nolaidību, ja bērns cieš no neiroloģiska kaitējuma, kas izraisa smagu invaliditāti grūtniecības laikā, bērna dzimšanas laikā vai pēcdzemdību periodā;
- imigrāciju, ja ir jautājumi par vardarbību ģimenē, tiesvedību ģimenē vai imigrācijas pārsūdzības komisijā vai jautājumus par cilvēku tirdzniecību vai verdzību, kalpošanu vai piespiedu darbu;
- labklājības pabalstus, bet tikai Augstākā tribunāla, Apelācijas tiesas vai Augstākās tiesas pārsūdzības gadījumā.

Attiecībā uz citām jomām juridiskā palīdzība var būt pieejama, ja ir izieta “izņēmuma gadījumu finansēšanas” pārbaude, kā noteikts 2012. gada Likuma par juridisko palīdzību, pārkāpēju notiesāšanu un sodīšanu 10. pantā.

5 Vai nepieciešamības gadījumā ir īpaša procedūra?

Ārkārtas palīdzība ir pieejama steidzamai pārstāvībai tiesā, piemēram, lai nodrošinātu personas un/vai bērnu aizsardzību pret vardarbību ģimenē.

Attiecībā uz valsts tiesību aktiem ģimenes lietās, kas saistīti ar vardarbību ģimenē, personai parasti būs jāpierāda, ka bijušais partneris apdraudēja viņu pašu vai bērnus.

Pierādījumus var pieprasīt no:

- tiesām;
- policijas;
- daudzaģentu riska novērtēšanas konferences (MARAC);
- sociālajiem dienestiem;
- veselības aprūpes speciālistiem, piemēram, ārstiem, medmāsām, vecmātēm, psihologiem vai veselības aprūpes darbiniekiem;
- patvēruma pārziņa;
- dienestiem, kas sniedz atbalstu no vardarbības ģimenē cietušajiem;
- bankai, piemēram, kredītkaršu kontu, aizdevuma dokumenti un izraksti;
- darba devēja vai izglītības vai apmācības pakalpojumu sniedzēja;
- jebkuru saņemto pabalstu sniedzēja.

Juridiskie konsultanti, ar kuriem noslēgts juridiskās palīdzības līgums, var pieteikties ārkārtas juridiskajai pārstāvībai, lai segtu jebkuru tūlītēju rīcību. Vēl ir jāpiesakās juridiskajai palīdzībai parastā veidā par jebkuru notiekošo darbu.

6 Kur ir atrodama juridiskās palīdzības pieteikuma veidlapa?

Visiem juridiskajiem konsultantiem ar vai bez juridiskās palīdzības līguma ir pienākums informēt savus klientus par iespējamo juridiskās palīdzības pieejamību un viņiem ir jādod iespēja vērsties pie juridiskās palīdzības sniedzēja.

Civiltiesisko juridisko palīdzību var saņemt no Civiltiesiskās juridiskās palīdzības dienesta (CLA) kā konsultācijas pa tālruni, juristiem un advokātiem, vai bezpeļņas organizācijas, kurai attiecīgajā tiesību jomā ir noslēgts līgums ar Juridiskās palīdzības aģentūru. Juridiskās palīdzības konsultantus var atrast, meklējot tiešsaistē, izmantojot meklēšanas iespēju “Atrast advokātu” — juridiskā aģentūra.

Klientus var arī nosūtīt CLA konsultāciju saņemšanai pa tālruni finansiālās atbilstības sākotnējai noteikšanai.

7 Kādi dokumenti jāiesniedz kopā ar juridiskās palīdzības pieteikuma veidlapu?

Jums ir jāsniedz šāda informācija gan par sevi, gan par savu partneri (ja nepieciešams):

- pabalsti — tostarp kapitāla pārskats;
- ienākumi, uzkrājumi un izdevumi — tostarp algas pārskati un bankas izraksti;
- valsts apdrošināšanas numuri.

Jums būs nepieciešamas arī pierādījumu kopijas saistībā ar Jūsu lietu, piemēram:

- tiesas dokumenti;
- laulības un dzimšanas apliecības (ģimenes lietām);
- atbilstošās vēstules.

8 Kur ir jāiesniedz juridiskās palīdzības pieteikuma veidlapa?

Pieteikumus fiziskas personas vārdā iesniedz advokāti, kas ir noslēguši juridiskās palīdzības līgumu ar Juridiskās palīdzības aģentūru. Informāciju par to, kā atrast advokātu, skatiet iepriekš.

9 Kā es varu noskaidrot, vai man ir tiesības saņemt juridisko palīdzību?

Jūsu advokāts jums pateiks, vai jūsu pieteikums par juridisko palīdzību ir pieņemts un vai jums ir jāveic iemaksas.

10 Kas man būtu jādara, ja man ir tiesības saņemt juridisko palīdzību?

Jūsu advokāts jums to paskaidros.

11 Kurš izraugās manu advokātu, ja man ir tiesības saņemt juridisko palīdzību?

Jums būs (skatīt iepriekš) jāizvēlas advokāts, kam ir līgums ar Juridiskās palīdzības aģentūru.

12 Vai juridiskā palīdzība sedz visas tiesvedības izmaksas?

Ja tiks piešķirts finansējums, tas segs visas jūsu advokātu izmaksas, tostarp izmaksas, piemēram, tiesas izdevumus, lai gan atkarībā no jūsu līdzekļiem jums var tikt prasīts veikt fiksētu ikmēneša iemaksu.

13 Kurš sedz pārējās izmaksas, ja man ir tiesības saņemt tikai ierobežotu juridisko palīdzību?

Skatīt iepriekš.

14 Vai juridiskā palīdzība attiecas arī uz pārsūdzībām?

Ja jūs zaudējat lietu, kuras darbības joma nav LAA finansēta lieta, jūs joprojām varat iesniegt pieteikumu par finansējuma piešķiršanu izskatīšanai augstākā tiesā. Jums vajadzēs veikt līdzekļu un nopelnu pārbaudes.

Ja jūsu lietu finansēja LAA, jūs varat pieteikties uz Jūsu finansējuma sertifikāta grozījumu, lai segtu apelācijas sūdzību. Šajā posmā LAA nodrošinās, ka jūsu lieta joprojām atbilst līdzekļiem un pamatotības kritērijiem.

15 Vai juridisko palīdzību var atsaukt pirms tiesvedības pabeigšanas (vai arī anulēt pēc tiesvedības pabeigšanas)?

Ja ienākumi un/vai kapitāls palielinās, kamēr ir spēkā jūsu juridiskās pārstāvniecības finansējums, nekavējoties par to jāpaziņo LAA, un jūsu līdzekļi var tikt atkārtoti novērtēti. Ja jūsu ienākumi samazinās, jūs varat pieteikties, lai atkārtoti novērtētu savus līdzekļus, un jūsu ieguldījums var tikt samazināts. Ja jūs saņemat naudu, piemēram, ja jūs mantojat naudu, pārdodat māju vai laimējat loterijā, kamēr jūsu lietu finansē LAA, jums var lūgt samaksāt daļu vai visus jūsu juridiskos izdevumus no šīs naudas.

Ja tiek piešķirts finansējums, tas var aprobežoties ar noteiktiem darbiem, piemēram, lai iegūtu advokāta viedokli jūsu lietā, kā arī var būt noteikta maksimālā pabalsta summa. Jums būs jāpiesakās ar sava advokāta starpniecību, ja jums būs nepieciešams palielināt segtā darba apjomu vai maksimālās izmaksas par darbu, ko var veikt jūsu advokāts.

LAA var atņemt finansējumu, ja jums vairs nav saprātīgi to saņemt, piemēram, ja atsakāties no saprātīga

izlīguma piedāvājuma vai ja kļūst skaidrs, ka jūsu lietai ir zemākas izredzes uz panākumiem, nekā paredzēts. Tas ir nepieciešams, lai nodrošinātu, ka valsts nauda netiek izšķērdēta situācijā, kad privāti maksājošs klients, visticamāk, neturpinātu tiesāties. Ja LAA apsver iespēju atsaukt jūsu finansējumu, tā vispirms dos jums iespēju parādīt, kāpēc tā nedrīkst to darīt, un, ja tā nolemj atsaukt finansējumu, jums ir tiesības iesniegt apelāciju neatkarīgai advokātu komitejai. Ja finansējums tiek atsaukts, tas segs izmaksas, kas jau radušās jūsu pārstāvjiem.

Likumā noteiktā maksa

Jums var lūgt atlīdzināt dažus vai visus izdevumus, ja tiesas procesa rezultātā jūsu finansiālais stāvoklis uzlabojas. Beidzoties kādai lietai, LAA ir pienākums pēc iespējas piedzīt tiesāšanās izmaksas. Vispirms tiks ņemtas vērā visas jūsu veiktās iemaksas un no pretinieka piedzītās izmaksas. Pēc tam tā atgūs iztrūkstošo summu no jebkura īpašuma vai naudas summas, kas tika atgūta vai saglabāta tiesvedības gaitā. Privāti maksājošam klientam šādā veidā būtu jāatmaksā visas nesamaksātās izmaksas, un ir tikai taisnīgi, ka finansētam klientam ir jārikojas tāpat, ja viņš to var atļauties. Tomēr, ja attiecīgais īpašums ir jūsu māja (vai nauda, kas rezervēta mājas iegādei), maksājumu var atlikt līdz nākamajai pārdošanas reizei ar nosacījumu, ka piekritat maksāt procentus attiecīgajā periodā.

16 Vai es varu apstrīdēt atteikumu piešķirt juridisko palīdzību?

Advokāts/padomdevējs ar līgumu par juridisko palīdzību var atteikties rīkoties jūsu vārdā. Līgumā ir izklāstīti apstākļi, kādos gadījumos viņi var atteikties, piemēram, interešu konflikta dēļ vai aizņemtības dēļ. Viņiem jāpasaka, kāpēc viņi neuzņemas lietu, bet lēmumu nevar pārsūdzēt.

Ja jūsu iesniegums tiks noraidīts, LAA informēs jūs par savu lēmumu un sniegs paskaidrojumu. Pēc tam jums būs četrpadsmit dienas laika, lai to pārsūdzētu. Pārsūdzība vispirms tiks pārskatīta iekšēji. Ja pēc pārsūdzības izskatīšanas LAA uzskata, ka juridiskās palīdzības kritēriji ir izpildīti, un atceļ lēmumu, pieteikumu/grozījumu apstiprinās un izsniegs juridiskās palīdzības apliecību/grozītu apliecību.

Ja LAA uzskata, ka juridiskās palīdzības kritēriji nav izpildīti, un atbalsta šo lēmumu, jūs un jūsu advokāts tiks informēti par iemeslu un vienlaikus jūs tiksiet informēti par to, vai ir tiesības iesniegt turpmāku pārsūdzību Neatkarīgam finansējuma jautājumu lēmējam (IFA).

Ja apelācijas sūdzību nodod IFA, tas pieņem lēmumu/ieteikumu, pamatojoties uz informāciju, kas sniegta, lai pamatotu pārsūdzību, un spēkā esošos noteikumus par juridisko palīdzību. Ja nepieciešams, IFA ar jums sazināsies.

Papildu informācija

Papildu informācija par juridisko palīdzību ir pieejama Gov.uk.

■ Lapa atjaunināta: 12/07/2021

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.